

EKO

回

向

Winter 2005

Nr. 107

Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w.
Pretoriastraat 68
B - 2600 Antwerpen - Berchem.

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
december 2005 januari februari 2006
ISSN : 1370 - 0243

Afgiftekantoor : 2600 Berchem 1 - 2^e afd
Erkenningsnummer: P303143

INHOUD

Ten geleide	1
H. Inagaki: De Zes Aspecten van het Spirituele Ontwikkelings- proces in het Shinboeddhisme	3
M. Cumberlege: The Future	14
De Negentiende Geloofte – De Diverse Verdienstelijke Daden	15
Jōdo-Shinshū en het Moderne Leven	17
Nieuws uit de Sangha	19

Dit is een uitgave van het Centrum voor Shin-Boeddhisme. Noch de redactie noch het Centrum voor Shin-Boeddhisme zijn gebonden door de bijdragen van derden, die overigens niet noodzakelijk de zienswijze van de redactie weergeven. Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn bijdrage.

→ Ontvangt U liever geen Ekō meer in de bus, en verkiest U de elektronische versie? Geef ons een seintje via e-mail!...

Het Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw en de Shin-Tempel Jikoji erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jōdo-Shinshū Hongwanji-ha (Kyoto) in de persoon van Hoofdabt Go-Monshu Koshin Ohtani, maar zijn voorts organisatorisch en financieel autonoom. Hun werking is afhankelijk van uw medewerking, uw waardering en uw steun. Onze bankrekening is 408-2066511-88, op naam van het Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw, 2600 Berchem-Antwerpen. Voor stortingen uit het buitenland kunt U gebruik maken van het IBAN - nummer BE 56408206651188 – Bic-code KREDBEBB.

Ten Geleide.

Het nieuwe nummer van Ekō dat U in handen houdt is in een bepaald opzicht een 'speciaal' nummer. Voor het eerst sinds lange tijd kan de redactie weer rekenen op een aantal medewerkers om artikels te helpen vertalen. Dit betekent niet alleen voor de eindredacteur aanzienlijk minder werk, het duidt er vooral op dat onze sangha aan een nieuwe bloei is begonnen.

Onder impuls van onze voorzitter Fons Martens, heeft zich de laatste jaren een groep mensen verzameld in het Centrum voor Shin-Boeddhisme, die zich met ernst toewijdt aan het beleven en verspreiden van de Leer van de Boeddha en de praktijk van Shinran.

De resultaten van deze evolutie worden nu zichtbaar...

In 'Nieuws uit de Sangha' achteraan in het tijdschrift kunt u meer vernemen over onze activiteiten. Opvallend hierbij is het grote succes van de cursussen die wij organiseren. Ook werd er gestart met een vertaalgroep, de JITT (Jikoji Translation Team) die zich voorneemt zoveel mogelijk shinboeddhistische teksten te vertalen naar het Nederlands.

Op blz. 17 vindt U dan ook een eerste 'voorpublicatie' van een hoofdstuk uit 'Jōdo-Shinshū, A guide', dat vertaald werd door dit team.

Een andere bijdrage is de vertaling van een artikel van Hisao Inagaki over de weg die bewandeld wordt als Jōdo-Shinshū boeddhist. Deze weg ligt volledig in de lijn van de Leer van de Boeddha – maar stelt dat het in deze 'verworden tijden' onmogelijk is om op eigen kracht het lijden op te heffen. Dat dit echter niet betekent dat de mens 'niets moet doen' wordt duidelijk in het eerste deel van het artikel. Hierin worden zes aspecten onderscheiden in het spirituele proces.

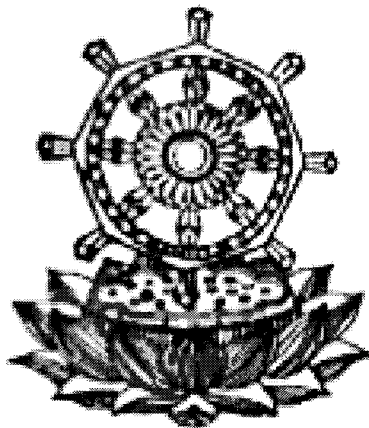
Belangrijk hierin is o.a. dat deze aspecten allemaal het *wezen van shinjin* uitmaken. Dat betekent dat ze niet op zichzelf kunnen bestaan, maar elkaar onderling conditioneren. Wanneer men kiest voor de leer van de Boeddha, wanneer men kiest voor de Nembutsu, dan bevindt men zich reeds in het bereik van shinjin...

Inagaki stelt als eerste aspect het *horen van de leer*. Horen is een proces dat zich steeds verder verdiept en uiteindelijk leidt naar het ontwaken tot *Groot Mededogen, grote vreugde en dankbaarheid* en tot een leven *vol betekenis en groei*. Door zelfreflectie wordt aandacht ontwikkeld, en ontstaat een stilte in de anders zo turbulente wateren van ons ego-bewustzijn. In die stilte gebeurt het grote transformatieproces, waarbij Amida onze bevestigingen omvormt en de vrijgekomen energie ‘absorbeert in zijn zuivere karma’, en het bodhisattva – principe werkzaam wordt.

Dit diep-horen wensen wij alle wezens toe – dat zij anders mogen leren *zien door diep – horen* en zo een leven kunnen leiden in volkomen vertrouwen. In deze wereld vol lijden, vol illusies, haat en begeerte kan het vertrouwensboeddhisme een rol spelen door de mogelijkheid open te houden alle wezens - hoe en waar ze ook zijn - tot waarachtig geluk, vrede en harmonie te brengen.

Dit is onze wens, niet alleen ter gelegenheid van het nakende begin van een nieuw kalenderjaar, maar voor elke dag opnieuw...

Martine Strubbe.

De Zes Aspecten van het Spirituele Ontwikkelingsproces in het Shinboeddhisme - De Ontmoeting met Amida (1)

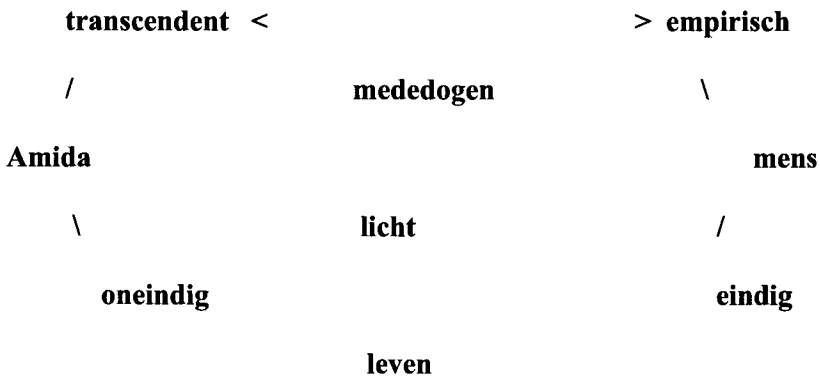
Hisao Inagaki.

Inleiding

De mens is een empirisch en eindig wezen in de zin dat hij beperkt is tot de sfeer van zintuiglijke ervaringen en dat zijn leven begrensd is door temporele en ruimtelijke dimensies. De religieuze zoektocht start met de ontmoeting van de mens met het transcendente en het oneindige, in wat voor interpretatie van deze termen dan ook. In het boeddhisme wordt het transcendente gezien in het licht van persoonlijke en onpersoonlijke aspecten, namelijk de Boeddha en de Dharma. De transcendente Boeddha en Dharma maken de inhoud uit van de verlichting (satori), het streefdoel van alle boeddhisten. De verlichtingswaarheid is geen statisch principe maar een dynamische kracht die spontaan werkzaam is op het vlak van de transcendentale werkelijkheid en het vlak van empirische feitelijkheid.

In het Shinboeddhisme, wordt het oneindige (amitā) gerepresenteerd door Amida, de Boeddha van het Oneindige Licht en Leven. Met transcendente wijsheid (kennis van de werkelijkheid) en allesomvattend mededogen (onbeperkt assimilerend vermogen), nadert Amida de mens, daardoor de ontmoeting mogelijk makend tussen het transcendente en het oneindige. Hoewel de Boeddha verschillende manieren van dit spiritueel ontmoeten open laat voor mensen van allerlei slag, leiden ze allen naar het ultieme zaligmakende pad – het Nembutsu - pad.

wijsheid

*'Het allesomvattende mededogen van Sakyamuni en Amida
Heeft in mij het verlangen gewekt naar Boeddhaschap;
Begiftigd met de transcendente wijsheid van vertrouwen,
Erken ik dankbaar de goedheid van de Boeddha.'*

(Shōzōmatsu Wasan)

De Zes Aspecten als het Proces van Spirituele Ontwikkeling

De zes aspecten vormen het natuurlijke proces van spirituele ontwikkeling leidend naar de ontmoeting met Amida.

(1) Zich openstellen: Men opent het hart voor de mogelijkheid tot oneindige groei met verlichting als doel. De eerste stap is het horen van de leer, dat leidt dan naar diep denken en aanvaarden van wat Amida biedt. Contact met Amida, in welke vorm dan ook - door het bekijken van een beeld of een afbeelding, of auditief door het horen van de Naam - dient ter uitbreiding van de spirituele horizon.

'Wanneer men Amida's Naam hoort en men vreugdevol vertrouwen heeft, al is het slechts één keer - door de kracht van de Boeddha - en wanneer men verlangt naar geboorte in zijn land, dan zal men snel de geboorte bereiken en verblijven in de status van niet-terugvallen.'

(Groot Sutra)

'De juiste praktijk is vijfvoudig: chant met geconcentreerde geest de sutra's van het Reine Land; mediteer op Amida en diens land; verheerlijk Amida met geconcentreerd hart; reciteer de Naam met geconcentreerde geest; en bewonder en prijs zijn werkzaamheid en doe offergaven met geconcentreerde geest.'

(Shan-Tao, Sanzen Gi)

(2) Zelfreflectie: Zich openstellen is vergezeld door zelfreflectie, een innerlijke reis om het eigen zelf te exploreren. Het zelf wordt gezien, weerspiegeld in de spiegel van transcendente wijsheid. Men wordt door Amida aangezet om diep in het eigen zelf te schouwen. Op die manier komen steeds diepere delen van het zelf aan de oppervlakte tot heel de inhoud is onthuld. Zelfreflectie leidt naar bewust zijn van het eigen karma - psychofysische energie - die iemands bestaan heeft geschapen en herschapen sinds het beginloze verleden en dat ononderbroken werkzaam is onder de laag van iemands bewustzijn. Te vaak wordt karma genegeerd en kan het vrij zijn gang gaan. Om een gezond openstellen van het zelf te bereiken is het nodig het eigen karma te controleren en te leiden naar verlichting. Zelfreflectie onthult de realiteit van het eigen karma.

'Oprecht Gemoed is tweevoudig: het diepe besef dat ik niet verlicht ben, vol van onheilzame passies en onderworpen aan de cyclus van dood en geboorte; dat ik ondergedompeld ben in de zee van samsara, zonder uitzicht op bevrijding...'

(Shan-Tao, Sanzen Gi)

'Alle levende wezens, trekken, sinds het beginloze verleden, doorheen de zee van onwetendheid, verdrinkend in de kring van bestaansvormen, gebonden aan alle soorten van lijden, en zonder zuiver, sereen vertrouwen.'

(Shinran: Kyōgyōshinshō, hoofdstuk over Vertrouwen)

'Hoe droevig is het dat ik verzonken ben in de diepe zee van hebzucht en gehechtheid en verloren in de grote berg van begeerte naar faam en profijt.'

(Ibid.)

'Gezien ik niet in staat ben tot om het even welke religieuze praktijk, is de hel ongetwijfeld mijn verblijfplaats.'

(Tannishō)

(3) Ontwaken tot Groot Mededogen: Wanneer het zelf volledig is onthuld en er een diep besef is van karma en van het eigen

onvermogen het te controleren, ontwaakt men ten volle tot Amida's allesomvattende Mededogen door zijn wijsheid en kracht. T.t.z. Groot Mededogen maakt zichzelf kenbaar door iemands eigen bestaan te onthullen in het licht van de transcendente wijsheid en met de controle van het eigen karma door de universele, zuivere karmische kracht die Amida heeft bereikt door zijn Geloofte en praktijk. Sereen vertrouwen (shinjin) is gewaar zijn van en ontwaken tot Groot Mededogen. Het is Groot Mededogen zelf, getransfereerd naar de mens. Door het ontwaken tot Groot Mededogen ontmoet men Amida in de diepste betekenis van de term *ontmoeten*.

'Sereen Vertrouwen is het uitgespreide, oceaanachtige gemoed, waarin Amida's perfect Groot Mededogen is vervuld en zijn volledige werkzaamheid is voltrokken....Gezien dit vertrouwen Amida's Groot Mededogen zelf is, is het zonder twijfel de oorzaak van geboorte in het Reine Land.'

(Shinran, Kyōgyōshinshō, hoofdstuk over Vertrouwen)

'Dit Gemoed is het ware en zuivere Serene Vertrouwen voltrokken door de Geloofte. Het heet shinjin. Shinjin is de geest van Groot Mededogen; derhalve is het niet vermengd met twijfel.'

(Shinran, Monruijushō)

(4) Grote Vreugde: Vreugde voor het ontmoeten van Amida, het transcendente en het oneindige, is het voelen van ultieme vervulling en voldaanheid. Het is een "zuivere" emotie in de zin dat ze niet vermengd is met egotistische, bedrieglijke passies.

'Het oprechte gemoed is het gemoed van Grote Vreugde; het gemoed van Grote Vreugde is het ware shinjin...' (K. yōgyōshinshō, hoofdstuk over Vertrouwen)

'Wanneer men Amida's naam hoort en men vreugdevol vertrouwen heeft, al is het slechts één keer...' (Groot Sutra)

'Wanneer gewone, onverlichte wezens, die eeuwig in samsara zijn verzonken, door de kracht van de Geloofte de Naam horen van de ware werkzaamheid en het opperste vertrouwen bereiken, zullen ze grote vreugde verwerven en verblijven in de status van niet-terugvallen.' (Monruijushō)

'Diegenen die zich vasthouden aan zelfkracht terwijl ze zich schijnbaar toevertrouwen aan Amida's kracht zullen de Grote Vreugde niet bereiken. Diegenen die de exclusieve Nembutsu praktijk onderhouden terwijl ze verward en verdeeld van gemoed zijn, zullen de Grote vreugde niet beleven.'

(Kyōgyōshinshō, hoofdstuk over Getransformeerd Boeddhachap)

(5) Dankbaarheid: Grote vreugde leidt tot dankbaarheid, een verlangen om in woorden en daden dankbaarheid en schuldplichtigheid aan Amida uit te drukken.

'Diegene die het onbuigzame Ware Gemoed heeft bereikt...is zeker van tien soorten weldaden in het huidige leven. Deze zijn o.a.: (8) erkenning van Amida's welwillendheid en verlangen tot het beantwoorden ervan, (9) het altijd beoefenen van Groot Mededogen, en (10) diegenen vervoegen die verzekerd zijn van een geboorte in het Reine Land en het bereiken van verlichting.'

(Kyōgyōshinshō, hoofdstuk over Vertrouwen)

'Het vestigen van vertrouwen en het vertrouwen aanleren aan anderen is het moeilijkste van alles wat moeilijk is; mensen overal te overtuigen met het hart van het Grote Mededogen is de ware manier om erkentelijk te zijn voor de welwillendheid van de Boeddha.'

(Shantao, Ōjō Raisan)

(6) Een leven vol van betekenis en groei: Dankbaarheid is de basis voor een leven vol van betekenis en groei. Dankbaarheid genereert kracht om het leven te richten naar spirituele groei. Het Grote Mededogen dat men heeft ontvangen straalt doorheen alle activiteiten om de ander ten goede te komen. Dit is het be-leven van het Nembutsu vertrouwen. Een persoon met het Nembutsu vertrouwen wordt vergeleken met een lotusbloesem en wordt myōkōnin genoemd, een uitmuntend, wonderlijk persoon.

'Na het reciteren van Namu Amida Butsu, wiens deugden zijn als het oceaanwater, heb ik de perfecte zuivere goedheid ontvangen. Veel mensen nemen er deel aan.'

(Shinran, Kōsō Wasan)

'Diegene die oprecht verlangt naar geboorte in het Land van Gelukzaligheid bereikt de lumineuze wijsheid en de voortreffelijke deugden.'

(Groot Sutra)

'Een persoon van de Nembutsu is een lotus bloesem tussen de mensen.

(Meditatie Sutra)

'Een persoon van de Nembutsu is een wonderlijk persoon tussen de mensen, een uitmuntend, wonderlijk persoon, een superieur persoon, een uitzonderlijk persoon, en een uiterst voornaam persoon.'

(Sanzen Gi)

De Zes Aspecten als de Essentie van Shinjin

De zes aspecten zijn de essentie van shinjin en vertolken elk een belangrijk deel ervan.

(1) Shinjin is zich openstellen omdat shinjin het opengaan is van iemands hart voor Amida. Bij het ontvangen van shinjin, groeit iemands hart uit over de beperkte egosfeer heen. Shinjin is zelf Amida's oneindige wijsheid en mededogen, wat betekent dat een dergelijk iemand een proces is begonnen van onbeperkte expansie. Shinjin als dynamische, voortdurend uitbreidende spirituele kracht is het Bodhi Gemoed, de resolutie om verlichting te bereiken en bevrijding voor alle lijdende wezens.

'Shinjin is het Ene Gemoed; het Ene Gemoed is het Onvermurwbare Vertrouwen; het Onvermurwbare Vertrouwen is het Bodhi Gemoed; Dit gemoed is het vertrouwen in Ander - Kracht.'

(Kōsō Wasan)

'Het Ware Vertrouwen is het Onvermurwbare Vertrouwen; het Onvermurwbare Vertrouwen is het verlangen om een Boeddha te worden; het verlangen om een Boeddha te worden is het verlangen om levende wezens te bevrijden, het verlangen om levende te bevrijden is hen te grijpen en geboorte te doen bereiken in het Land van gelukzaligheid; dit verlangen is het Grote Bodhi Gemoed.'

(Kyōgyōshinshō, hoofdstuk over Vertrouwen)

(2) Shinjin is een zelfreflectie omdat het een bewust worden is van de absolute onmacht en verdorvenheid van diegene die het ontvangt. Gegrepen door Amida, hoeft het zelf niet meer verhuld en beschermd te worden. Men ziet zijn gehele zelf als transparant voor de transcendente wijsheid en men ziet het eigen karma als opgenomen door Amida's uitzonderlijke werkzaamheid.

'De Meester zei gewoonlijk: "Als ik aandachtig nadenk over de Geloofte van Amida, het resultaat van vijf kalpa's van contemplatie, merk ik dat het alleen voor mij, Shinran, was! Zodoende, hoe genadiglijk is de Voortijdelijke Geloofte van Amida, die voorgenomen was om mij te redden, belast als ik ben met immense karma!" Als ik nu nadenk over zijn reminiscenties, zijn ze niet verschillend van Shan -tao's gouden uitspraak, "erken dat we, in werkelijkheid, onverlicht zijn, vol van kwaad en onderworpen aan de cyclus van geboorte en dood, constant ondergedompeld in de zee van samsara sedert onmetelijke kalpa's tot nu, en dat we geen kans op bevrijding hebben."
(Tannishō)

'Ook al heb ik mijn toevlucht genomen in de leer van het Reine Land heb ik geen waarachtig en oprecht gemoed; Zo vol van valsheid en onoprechtheid, ben ik absoluut verstoken van een zuiver hart.'
(Shōzōmatsu wasan)

'Ook al is de duisternis van onwetendheid al gescheurd, de mist van hebzucht, begeerte, woede en haat verdringt altijd de hemel van het Ware Vertrouwen.'
(Shinran, Shōshinge)

(3) Shinjin is ontwaken voor Groot Mededogen omdat het Amida's gemoed is, overgedragen naar de mens. Preciezer geformuleerd, shinjin is zelf het Grote Mededogen.

'Shinjin is het gemoed van Groot Mededogen; derhalve is het niet vermengd met twijfel.'
(Monruijishō)

'Dit verlangen is het Grote Bodhi Gemoed; dit gemoed is het gemoed van Groot Mededogen.'
(Kyōgyōshinshō)

'Wanneer de wateren van goede en kwade gemoederen van gewone, onverlichte mensen de oceaan van Amida's Geloofte en Wijsheid binnenvloeien, transformeren ze terstond in het gemoed van Groot Mededogen.'
(Shōzōmatsu Wasan)

(4) Shinjin is Grote Vreugde omdat het de zuivere emotie is, vrij van illusie en onbezoedeld door onheilzame passies. Het is daarom het gevoel van ultieme vervulling en voldaanheid, gerealiseerd in het hart van de persoon door de kracht van Amida.

'Dit shinjin is het gemoed van Groot Mededogen en Grote Genade; dit shinjin is boeddhanatuur; boeddhanatuur is Tathāgata. Dit shinjin bereiken is Grote Vreugde bezitten. Zij die Grote Vreugde bezitten worden gelijk genoemd aan Boeddha's.'
(Shinran, Yuishinshū mon)

'Het gemoed van Grote Vreugde is het ware shinjin.'
(Kyōgyōshinshō, hoofdstuk over vertrouwen)

(5) Dankbaarheid is deel van shinjin; het is de natuurlijke uitdrukking in worden en daden van Grote Vreugde. Enerzijds wordt dankbaarheid uitgedrukt als de Nembutsu en in woorden van lof voor Amida's werkzaamheid.; anderzijds vindt het zijn uitdrukking in goedheid naar anderen toe, bereidheid tot helpen vanuit mededogen.

'Met ontzag mij toevertrouwend aan de leer, praktijk en verlichting van het ware pad van het Reine Land, ben ik mij diep bewust van de welwillendheid van de Boeddha. Ik verheug mij in wat ik heb gehoord en prijs alles wat mij werd gegeven door Amida.'
(Kyōgyōshinshō, Voorwoord)

'De juiste praktijk is vijfvoudig: ... (4) het reciteren van zijn Naam met concentratie van gemoed; en (5) het bewonderen en prijzen van zijn werkzaamheid en het aan hem offeren met concentratie van gemoed.'
(Sanzen gi)

'Diegenen die oprecht en waar vertrouwen hebben en doorgaan met het reciteren van Amida's Naam hebben altijd de bedachtzaamheid hem te herinneren en verlangen ernaar zijn goedheid te beantwoorden'.
(Shinran, Jōdō Wasan)

(6) Shinjin is de zuivere aandrijvende kracht die haar oorsprong vindt in Amida's Geloofte. Het geeft niet alleen kracht en betekenis aan het leven, maar is het leven zelf - Amida's oneindige leven. De eindige en beoedelde menselijke levensenergie is nu getransformeerd in de oneindige en zuivere levensenergie, die zijn meest volledige uitdrukking vindt in de inspanningen om het ware zelf te bereiken en het helpen van de ander en bij het bereiken van hun ware zelf.

'In de leer van het Reine Land, zijn er twee soorten ekō (kracht); ekō dat ons in staat stelt het Reine Land te bereiken, en ekō dat ons in staat stelt terug te keren naar deze wereld (om lijdende wezens te redden).'

(Kyōgyōshinshō, hoofdstuk over de leer)

'Diegenen die de kracht van de Geloofte hebben ervaren, blijven niet onaangetast; Geleid in de zee van de schat van deugden, zullen de modderige waters van onheilsame passies niet onveranderd blijven.'

(Kōsō wasan)

'Terwijl we zeilen op het schip van de Geloofte van Groot Mededogen en drijven op de uitgestrekte oceaan van Licht, blazen zachtjes de briezen van uiterste deugden en de golven van verschillende kwaden veranderen in deugden. Zodoende, de duisternis van onwetendheid doorbroken, zullen we snel het Land van Oneindig Licht bereiken en het Grote Nirwana. Daar gekomen, zullen we de deugden navolgen van Samantabhadra om de lijdenden te bevrijden.'

(Kyōgyōshinshō, hoofdstuk over Praktijk)

Interrelaties van de Zes Aspecten

Elk voorgaand aspect is de oorzaak van het volgende, elk aspect anticipeert en leidt tot het volgende. De zes vormen niet alleen logische sequenties, maar zijn ook het natuurlijke proces van spirituele ontwakning en groei.

De zes aspecten representeren een ontwikkelingsproces in drie stadia.

1. Zichzelf openstellen en zelfreflectie zijn de eerste stappen in de reis van spirituele groei. Ze zijn complementair, zoals centrumvliegende en centrumvliedende krachten bereiden ze de persoon voor, voor de ontmoeting met Amida.
2. Ontwaken tot Groot Mededogen en Grote Vreugde is de essentie van de ervaring van het Nembutsu Pad (shinjin). In dit stadium is iemands hart volledig geopend voor Amida, en totaal doordrongen van zijn Wijsheid en Mededogen.
3. Dankbaarheid en een leven vol betekenis en groei zijn het resultaat van het Nembutsu Vertrouwen. Het leven vol betekenis en groei en

dankbaarheid ontvouwt zichzelf spontaan. Dit is een leven op de juiste manier gericht naar verlichting toe en naar eindeloze altruïstische activiteiten. De vorige aspecten blijven doorleven in de latere. Het zich openstellen en de zelfreflectie worden niet opzij gelegd wanneer men ontwaakt tot Groot Mededogen. Alle aspecten werken samen doorheen het gehele proces, het vertrouwen revitaliserend en de levenskracht aansterkend.

Ontwaken tot Groot Mededogen is geen ervaring die wegebt van zodra ze plaatsvindt. Eén keer iemands hart geopend voor Amida, sluit het zich niet meer. Het leven wordt gevoed door Groot Mededogen, waardoor het iemands levensenergie op ieder moment vernieuwt en activeert naar verlichting toe. Ieder van de aspecten wanneer het volledig ontwikkeld is, omvat de overige vijf. Zich openstellen, bijvoorbeeld, wordt waarlijk zich openstellen wanneer men ontwaakt tot Groot Mededogen. Verder, zich waarlijk openstellen is altijd vergezeld van dankbaarheid. Zich openstellen in de juiste richting is wat men bedoelt met leven vol van betekenis en groei.

Waarom zes?

De zes aspecten tonen een proces van spirituele ontwikkeling met satori (verlichting) en waarlijk mededogende Bodhisattva-handelingen als doel. Aangezien ieder aspect natuurlijk leidt tot het volgende en niet onafhankelijk kan bestaan, vormen de zes aspecten een keten van causaliteit. Als een geheel genomen, representeren ze een cyclus van gecontroleerde en opnieuw gerichte psychofysieke energie (karma), die fundamentele problemen omvat van religieuze ontwikkeling. De zes aspecten kunnen gecondenseerd worden tot drie, zoals hierboven opgemerkt, zelfs tot twee of tot één. Aangezien ieder aspect een aantal fasen omvat, zou men ze ook kunnen opsplitsen tot meer dan zes.

In het Boeddhisme is zes een goed getal. Het is het aantal Chinese karakters voor de Naam (myōgō), in het Japans uitgesproken

als na-mu-a-mi-da-butsu, of na-mo-o-mi-t'o-fo in het Chinees. De Kyōgyōshinshō heeft zes hoofdstukken en er zijn achtenveertig Geloften van Amida, een veelvoud van zes. Verder, zoals hierboven aangetoond, kunnen de zes aspecten gegroepeerd worden in drie paren die de drie stadia weerspiegelen van spirituele ontwikkeling: de voorbereidende fase leidend tot shinjin, de fase van ontwaken in shinjin en de fase van het in het leven actualiseren van shinjin. Zodoende passen de zes aspecten in het patroon van denken en handelen dat we gewoon zijn. Ook is drie een aantal dat we dikwijls tegenkomen in de Shin - leer, zoals in de drie sutra's, de drievoudige toevlucht en de drie vormen van gemoed in de Achttiende Geloofte.

(Vertaling Maria Vanden Eynde)

*'The Land of Utmost Bliss is
the Realm of Nirvana,
Accomplished by the Tathagatha's
Primal Vow;
We shall attain Birth there
Beyond birth-and-death'.*

(Zuiken Inagaki)

THE FUTURE

Today I will board the ship
Of the Universal Vow.
Today and just for today
I'll put my past behind me

And trust in the Exalted One.
I am greatly blessed, with friends
Who honour and respect me.
My work gives satisfaction.

Is this important when compared
With the great tasks awaiting me?
- To master the disease of life,
Bringing happiness to others

By good example, and to die
With the *nembutsu* on my lips.
I wish I could be more humble
For all the Buddha's are laughing!

Monday 17 October 05

Marcus Cumberlege

De Diverse Verdienstelijke Daden in de Negentiende Gelofte van Dharmākara.

“Indien ik boeddha word en alle wezens in de tien richtingen, die in zich het gemoed ter verlichting gewekt hebben, die de diverse verdienstelijke daden verrichten met het oprechte verlangen in mijn land geboren te worden, zouden op het ogenblik van hun overlijden mij niet zien verschijnen omringd door mijn hemelse schare, moge ik dan niet de Volkomen Verlichting verwezenlijken.” (19^e Gelofte)

In de mythe van Bodhisattva Dharmākara, die in feite boeddha Amida is in zijn causale toestand, wordt verhaald hoe deze monnik ‘in een ver verleden’ zich heeft toegewijd aan het bevrijden van alle wezens uit hun lijdenssituatie. Hiertoe formuleerde hij 48 geloften – en hij zou niet rusten vóór al deze geloften zouden gerealiseerd zijn. Deze geloften worden verwoord in het Groot Sutra (Sukhāvati Vyūha Sūtra).

Shinran Shonin heeft in de 18^e, 19^e en 20^e gelofte bevestiging gelezen van zijn persoonlijke optiek op de praktijk.

Zo stelde hij de praktijken waar de 19^e gelofte naar verwijst als ‘voorlopige praktijken’, als beginpunt van de traditionele boeddhistische weg.

In de 20^e gelofte zag hij een wending naar de ‘gemengde praktijken’ van zelfkracht recitatie van de Naam.

Het is echter pas in de 18^e gelofte, de Voortijdelijke Gelofte’ die de Ander-Kracht Nembutsu als heilsmiddel voor alle wezens zonder onderscheid vermeldt, dat Shinran het zwaartepunt van de Ander-Kracht praktijk zag...

Wat moeten wij nu echter verstaan onder deze ‘diverse verdienstelijke daden’ van de 19^e gelofte?

In feite worden hier alle zelfkrachtpraktijken bedoeld, alle morele en religieuze handelingen zoals die ook vermeld worden in het meditatie-sutra. Voor Shinran waren al deze ‘verdienstelijke’ praktijken niet effectief om het boeddhenschap te realiseren. Enkel en alleen de Nembutsu als werkzaamheid van Amida – leidt naar Verlichting...

Hōnen verwees naar de diverse praktijken als de ‘kleine wortels van verdiensten’ (19^e gelofte), en naar de Nembutsu uit zelfkracht (20^e gelofte) als de ‘grote wortel van het heilzame’. Shinran heeft deze visie verder uitgewerkt, en gesteld dat die ‘kleine wortels van verdienste’ ook voortspruiten uit zelfkracht, en dus niet – productief zijn. Hoewel de ‘diverse verdienstelijke daden’ niet werkzaam zijn, worden ze toch niet helemaal verworpen, want ze kunnen toch een bevrijdende functie hebben. Immers, wanneer een zelfkracht – beoefenaar zich uiteindelijk toewendt tot Ander – Kracht, kunnen deze verdienstelijke daden gezien worden als voorbereidingen die geleid hebben tot Ander – Kracht. In het licht van de werkzaamheid van de Ander – Kracht wordt *alles* gezien als een manifestatie van Volkomen Mededogen, die de wezens naar Verlichting leidt. Dit betekent echter niet dat dergelijke verdienstelijke daden aangemoedigd worden of dat ze nodig zijn voor geboorte in het Reine Land.

(Naar een commentaar uit ‘The Collected Works of Shinran Shonin’, Deel II, p. 170 – M.S.)

*Over het Boeddhisme
Is alles gezegd
Wat er te zeggen valt;
Nu kunnen we alleen
Nog maar dankbaar zijn...
Namu Amida Butsu.*

(M.H.)

DE LEER VAN HET REINE LAND - JŌDO SHINSHŪ (1)

Jōdo Shinshū en het Moderne Leven.

Doel

De Leer van het Reine Land, gesticht door Shinran, maakt ons bewust van het feit dat, ook al zijn we feilbare wezens, we toch allemaal omvat worden door de kracht van Amida Boeddha's Voortijdelijke Gelofte. Dat stelt ons in staat om een leven te leiden in vertrouwen en met een gerust gemoed, wetende dat we zullen geboren worden in het Reine Land, waar we zullen Ontwaken.

Het doel van de leer is ons in staat stellen om onze levens ten volle te benutten, en ons bewust te worden van zowel onze mogelijkheden als onze grenzen in deze wereld. Omdat we in staat zijn om alle moeilijkheden te boven te komen, kunnen we op die manier echt gelukkig worden nog in dit leven.

Je pad ontdekken

De uitdrukking "gered worden" kan op veel verschillende manieren worden begrepen.

Voor sommigen betekent het geloven in het bestaan van goden of geesten en beloofd worden in ruil voor gebeden aan hun adres. Als we het begrip "redding" zo opvatten, dan zullen we, geconfronteerd met obstakels waarvan we denken dat we ze niet de baas kunnen, vertrouwen op de kracht van een god om onze problemen voor ons op te lossen.

Vaak beschouwen we geld, status en bekendheid als onze doelen en we besteden al onze energie om ze te pakken te krijgen. We raken gehecht aan mensen en dingen. We zijn ervan overtuigd dat we gelukkig zullen zijn als we maar onze verlangens kunnen bevredigen, en ongelukkig als dat niet kan. Dat alles creëert de neiging om beroep te doen op iets dat onze menselijke vermogens overstijgt, wanneer we geconfronteerd worden door onvoorziene en schijnbaar onoverkomelijke moeilijkheden, verdriet en obstakels.

Sommige mensen vervallen in 'onderhandelingen' en smeekbedes, sommigen storten zich in toekomstvoorspellingen en bijgelovige praktijken. Sommige geloven dat het de duivel is, of goddelijke wraak, die verantwoordelijk is voor rampen en obstakels, anderen wijten het aan het noodlot of ongelukkig toeval, vrijdag de dertiende, talismannen enzovoort.

Al deze mensen hopen hun problemen op te lossen via ‘bovenmenselijke krachten’.

Zulke praktijken illustreren alleen maar de kwetsbaarheid van (ons) menselijke wezens, en de futiliteit van de inspanningen waar we zo vaak ons vertrouwen in stellen. Niet alleen zijn deze praktijken volledig ongegrond, ze kunnen ook nog eens aanzienlijke schade aanrichten aan de maatschappij. Het is nu eenmaal zo dat we én geluk én verdriet ervaren in ons leven. De vraag is: hoe gaan we om met moeilijke situaties? Hoe kunnen we door het leven gaan met kracht en innerlijke rust, ondanks de valstrikken? Hoe kunnen we verlost worden van de eindeloze cyclus van het lijden?

De Jōdo Shinshū Leer van Shinran Shonin laat ons kennismaken met een betekenis van ‘bevrijding’ die is gebaseerd op Amida Boeddha’s Voortijdelijke Geloofte. Deze leer is van belang voor iedereen die op zoek is naar een manier om echt bevrijd te worden uit de cyclus van het lijden. Vandaar dat de leer van Jōdo Shinshū spreekt van bevrijding.

Echte bevrijding is datgene wat ons de kracht geeft om verder te gaan, zelfs wanneer de dingen niet lopen zoals we dat zouden willen, terwijl we ten volle beseffen dat alle problemen van voorbijgaande aard zijn. Op die manier kunnen we elk obstakel overstijgen en een vervullend leven leiden. De Leer van Jōdo Shinshū laat zien dat een dergelijke kracht haar oorsprong heeft in de niet aflatende werking van Amida Boeddha om onze verlossing te bewerkstelligen en ons de welwillendheid van de Geloftekracht te doen ervaren. Het is de Geloftekracht die er voor zorgt dat we uiteindelijk geboren worden in het Reine Land. Het is de Geloftekracht die ons spiritueel op de been houdt en levenslang voorziet van kracht. Kiezen om verder te gaan op dit pad, leidt naar eenzelfde soort van Ontwaken zoals de Boeddha heeft ervaren.

Alle Mahayana Boeddhisten erkennen de hulp en steun die we krijgen van de Boeddha’s en bodhisattvas. Maar het is enkel de Jōdo Shinshū die waarde hecht aan de werking van Amida’s Geloofte van Mededogen.

(Uit: Jōdo-Shinshū, A Guide – Hoofdstuk 5 - Vertaling Alexander Witpas)

南
無
阿
彌
陀
佛

Nieuws uit de Sangha.

* Zoals beslist op de vorige vergadering werd een vertaalwerkgroep opgestart, met de bedoeling het boek 'Jōdo-Shinshū, a Guide' naar het Nederlands te vertalen. Frits, Ria en Alexander vertalen, Fons coördineert. Ondertussen werd de Engelse tekst volledig gescand, en 'met de hand' gecorrigeerd op fouten. Hoofdstuk 5, dat de basisbegrippen van het Shin boeddhisme behandelt (Shinjin, Geloftekracht...) werd ook al vertaald naar het Nederlands. De computervertaling bleek daarbij jammer genoeg van beperkt nut. Op basis van deze eerste vertaal oefening werd een lijst gemaakt met Engelse termen waarvoor verschillende vertalingen mogelijk zijn en waarover we best afspraken maken. De volgende stap zou dan ook zijn om deze lijst aan te vullen, en dan de rest van het boek te vertalen. Ongetwijfeld zullen daarbij interessante vragen rijzen over de interpretatie van de tekst. Die kunnen dan worden voorgelegd in de groep, of behandeld in een dharma-talk. (Alexander Witpas)

* Sedert het begin van het nieuwe werkjaar in september – werden in ons Centrum reeds twee lezingenreeksen georganiseerd. Lut van Schoors gaf er opnieuw een introductie op de Leer van de Boeddha. Daarna was Fons Martens aan de beurt met zijn reeks over Japan, een introductie op de geschiedenis en de cultuur van het land. Over deze beide lezingen ontvingen wij enthousiaste reacties, die wij U zeker niet willen onthouden.

→ 'Algemene introductie tot het boeddhisme – Lut

Dit is een zeer goed onderbouwde cursus, op een zeer duidelijke en aangename manier gegeven, met aandacht voor onze vragen (bv. over de begrippen 'leegte', 'niet zelf' enz die voor buitenstaanders geen evidente begrippen zijn...) en met de bereidheid van Lut om samen met ons hierop in te gaan, wat soms gepaard ging met het nodige animo. Met veel enthousiasme bracht Lut ook elke keer teksten mee om deze begrippen beter over te brengen. De lesgeefster is zelf nauw en langdurig betrokken bij de leer van de Boeddha en dat maakt de reeks heel doorleefd.

De syllabus en het begeleidend boek 'De leer van de Boeddha' van K.Haemers zijn zeer duidelijk en begrijpelijk geschreven zodat ze dienstig zijn als ondersteuning en later opzoekwerk.

Na rondvraag bleken alle deelnemers zeer tevreden, een vijfde cursusdag zou zelfs welkom zijn. Bedankt Lut, om ons op weg te helpen.' (L. De Groof)

→ 'Japan: zijn geschiedenis, taal, cultuur en religie' – Fons

*Buiten het feit dat we over dit fascinerende land veel hebben bijgeleerd- een wereld ging voor ons open-, was dit de meest originele en lekkerste cursus die we ooit gevolgd hebben. Dit vooral door de kennis, de gedrevenheid en het vuur van Fons voor Japan in al zijn facetten. De reisverhalen en anekdotes, de rondreis per satelliet, schitterende dia's, Fons' verzameling Japanse attributen, de overzichtelijke en zeer complete syllabus, de geanimeerde dialogen tijdens de lessen, en vooral de superlekkere hapjes! **Oishii deshita!** De uren vlogen voorbij, pauzes werden vergeten en het einduur zwaar overschreden, dit alles boordevol enthousiasme. Doomo arigatoo goozaimasu, gen-chan.' (Linda De Groof)*

→ *'Altijd al gebeten om te weten over het boeddhisme. En toen, net verhuisd: "Hé, een boeddhistische tempel in mijn buurt!" En even later; een foldertje in mijn bus, met een heleboel cursussen over het boeddhisme. De drempelvrees was overwonnen.*

Want tja, dat had ik natuurlijk wel: al die meditatie enz... Waar dient dat nu precies voor? Wie zijn die mensen eigenlijk die het practiseren? Om welke reden doen zij dat? Ik ga een maf figuur slaan, als ik daar "out of the blue" kom binnenvallen... vooral van dat laatste kreeg ik koud zweet.

En toen was daar, op vijf minuten wandelen van mijn nieuwe appartement, een cursus, die me een antwoord ging geven op deze en andere vragen. En die ging voorkomen dat ik, uit het niets, moest komen binnen vallen.

Want naast drempelvrees had ik natuurlijk massa's vragen. Door al een aantal keer naar een boeddhistisch land te reizen, was de aantrekkingskracht tot deze levensvisie toch wel aanwezig. Vooral een aantrekkingskracht tot de kaarsjes, wierookstokjes, belletjes, beeldjes, over de grond zwevende monniken, devoot "biddende" mensen, prachtige tempels, enz... laten we eerlijk zijn: ik ben een kind van de consumptiemaatschappij.

Maar westerling als ik ben, wilde ik ook wel eerst weten waar het nu eigenlijk over ging, dat boeddhisme, voor ik me overgaf aan de

aantrekkingskracht van dat mystiek gebeuren, dat ik zag in Sri Lanka, Birma, Thailand.

Dus ik naar die cursus. Toch wel een beetje drempelvrees, maar die was ongegrond (zoals altijd, trouwens, maar ik leer moeizaam bij met mijn 34 jaar). Een ontspannen en goed gemuste Fons, en een al even rustige Lut, onthaalden een tiental mensen, die volgens mij allemaal even grote drempelvrees hadden.

Met een tas thee naast ons begonnen we eraan. Al na vijf minuten bleek Lut een enorm didactisch vermogen te hebben – ik meen dan ook begrepen te hebben dat ze uit het onderwijs komt. Een opluchting : ik ga er waarschijnlijk iets van verstaan ! Ook nog een mooie tekst erbij om de uitleg te volgen en een boekje om thuis rustig alles na te lezen.

Al gauw had ik door, dat mijn reisgidsenkennis over het boeddhisme echt niks voorstelde. Stapje voor stapje leidde ze ons door de gedachten en visies van de Boeddha. En ze deed dat prachtig. Hoe de cursus precies in elkaar stak, ga ik hier niet uit de doeken doen, maar het waren vier zaterdag voormiddagen en ze waren alle vier te kort. Een nieuwe wereld ging voor me open. Het was boeiend en hoe meer je te weten kwam, hoe meer je wilde weten.

Alles wat we te horen kregen over de levens filosofie van het boeddhisme was zo fris en vernieuwend en tegelijkertijd zo logisch, dat ik bijna constant met een “aha Erlebnis” zat. Het staat bijna dwars op de manier waarop ik – en tegelijkertijd een paar miljard (?) westerlingen - tegen het leven aankijk. Maar de logica is zo juist, dat je er geen speld tussen krijgt.

Eindelijk begon ik iets te begrijpen van hetgeen me zo aangetrokken had. Want ik mag dan wel een kind van de consumptiemaatschappij zijn ; wat me altijd opviel en me ook altijd zo aantrok, was de rust en zachtmoedigheid die boeddhisten uitstralen, zowel monniken als de andere mensen. Nu begon ik te begrijpen waar dat vandaan kwam. Ik kreeg zo het idee dat, als ik minister van onderwijs moest zijn, boeddhisme een verplicht vak zou worden op school.

Een aantal onwaarheden, vervormingen, foute interpretaties, enz... die rond het boeddhisme heersen werden door Lut uitgeklaard. Hier zaten voor mij toch wel zaken tussen, die mij ook de nodige reserves hadden bezorgd tegenover het boeddhisme. Zoals reïncarnatie bijvoorbeeld (waar ik gewoon niet in kàn geloven), of de idee dat boeddhisme ascetisch is en armoede predikt, of dat boeddhisme een therapie tegen stress en depressies is, of dat het een egoïstische religie is (zonder maatschappij beeld), enz... Ik mocht het allemaal verticaal klasseren.

Enfin, het heeft dus opluchtingen geregend op die zaterdagen. Een aanrader voor iedereen die ook maar een klein beetje geïnteresseerd is in boeddhisme, of godsdiensten, of filosofie, of psychologie...

En wat er misschien nog het meest leuke aan is : ze stellen je op die cursus geen vervelende vragen, ze willen je niet persé overtuigen van hoe goed ze wel bezig zijn, ze willen je niet voor zich winnen... Kom je gewoon de cursus volgen ? Schitterend ! Wil je meer weten ? Volg dan één van de andere cursussen. Wil je eens komen naar een meditatie ? Ook welkom. Blijkt het toch niet je ding te zijn ? Toch geweldig dat je langs gekomen bent! Leuke bende !' (Brecht Van Deuren)

* In November mochten wij het bezoek ontvangen van een groep katholieke onderofficieren. Marc Horemans, die de groep ontving en rondleidde, brengt hierover verslag uit:

‘Eén uur in de namiddag; ring, ring....twee paar ogen richtten zich verwachtingsvol naar de voordeur van het centrum. Zo begon op 15 november het bezoek van de katholieke onderofficierengemeenschap aan ons centrum voor Shin-Boeddhisme in Berchem. Dit bezoek was een logische uitloper van een constructief gesprek tussen de pastorale werker van de vereniging enerzijds en Fons anderzijds tijdens de opendeurdag van het centrum een jaar eerder.

Na de ontvangst en de kennismaking bij het nuttigen van een tas groene thee of koffie werden de bezoekers naar de tempelruimte geleid voor een uurtje algemene kennismaking met het Boeddhisme in het algemeen dat gegeven werd door Marc en het Shin-Boeddhisme in het bijzonder dat door Fons op zijn eigen onnavolgbare wijze aan de hand van de artefacten aanwezig in de tempel op een aanschouwelijke manier naar voor gebracht werd.

De vragen tijdens de “pitsstop” oftewel theepauze waren dan ook niet uit de lucht, en dit schepte hoopvolle verwachtingen voor het tweede, meer dynamische gedeelte onder de vorm van vraag en antwoord, waarbij een vergelijkende studie werd gemaakt tussen de twee religies in verband met de achtergrondfilosofie en hoe beiden stonden tegenover bepaalde maatschappelijke, sociale en levensbeschouwelijke punten. Indringende vragen met betrekking tot reïncarnatie, individueel geloofsbeleving, godsbestaan werden door Fons niet uit de weg gegaan, al was het soms wel

op eieren lopen, wikken en wegen om sommige begrippen en standpunten op een voor leken begrijpelijke manier naar voor te brengen op een conceptuele manier. Dit leidde soms tot vinnige en boeiende polemieken waarbij vooral de tegenstelling tussen oosterse en westerse benadering van een filosofisch iets aan het licht kwam.

Na een boeiende namiddag die werd afgesloten door een Oosterse maaltijd in een ontspannen sfeer waarbij Luc ons nog kwam versterken en er nog druk maar boeiend werd nagekaart over filosofische en morele aspecten van de beide levensbeschouwingen, werd de dag afgesloten met een dienst waarbij goede Katholieken vol overtuiging Sambutsu-ge meechantten en werd tot ieders tevredenheid afscheid genomen onder het nuttigen van nog een tasje thee in een sfeer van vriendschap en harmonie. Besluit vanuit de twee gemeenschappen was dan ook dat in kontakten met anderen beter naar overeenkomsten dan naar de verschillen zou moeten gekeken worden; en zo werd een vruchtbare maar vermoeiende dag op een positieve manier afgesloten waarbij we vanuit de twee gemeenschappen op onze eigen kleinschalige manier weer één van drie vergiften hadden bestreden, namelijk onwetendheid....Namu Amida Butsu'. (M. Horemans)

* In de vorige Ekō werd onze lezers gevraagd of het nog zinvol was hen Ekō verder toe te sturen. Ondertussen heeft een groot aantal lezers reeds positief gereageerd – waarvoor dank! Bij deze Ekō voegen wij opnieuw een kaartje, om diegenen die vorige keer niet gereageerd hebben alsnog een gelegenheid te bieden. Vanaf Ekō 108 zullen dan alleen zij die gereageerd hebben Ekō blijven ontvangen.

* Aan de Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen (FVG) werden door Ernie Vonck, docent culturele antropologie en American natives, diverse originele geschriften aangekocht van enkele Vietnamese Sjamanistische groeperingen waaronder een behorende aan de *Red Yao*.

Sedert het proces van democratisering in Cambodja, Vietnam en ook China is de interesse naar het religieuze beleven in deze landen zeer intens. Niet alleen het Confucianisme, het Taoïsme en het Boeddhisme genieten veel aandacht, ook en vooral het Sjamanisme dat zich in slechts bepaalde

gevallen heeft verweven met de concrete gekende erediensten. De geschriften die zich thans in Wilrijk bevinden zijn handgeschreven teksten met afbeeldingen die wellicht teruggaan tot de Tsing dynastie. Het zijn in het Chinees geschreven tekens en afbeeldingen die hoofdzakelijk handelen over geesten genaamd *WU*; teksten i.v.m. uitdrijving, profetisme, de interpretatie van dromen, enz.

Info: Rectoraat FVG - Bist 164 – 2610 Wilrijk-Antwerpen Tel. 03 830 51 58 Fax 03 825 26 73 –
Email: info@AntwerpFVG.org

Vanuit de Zwitserse sangha bereikte ons het volgende overlijdensbericht:

Nous avons le profond regret d'annoncer la naissance dans la Terre Pure du

Vénérable Jean Eracle

en religion : le maître-de-la-Loi Shaku Jōan

11 décembre 1930 - 9 septembre 2005

les funérailles ont eu lieu le 16 septembre.

La Société bouddhique suisse Jōdo-Shinshū exprime sa vive gratitude pour tous les témoignages de sympathie reçus.

La liturgie du 100e jour aura lieu au temple le dimanche 18 décembre, à 11h30.

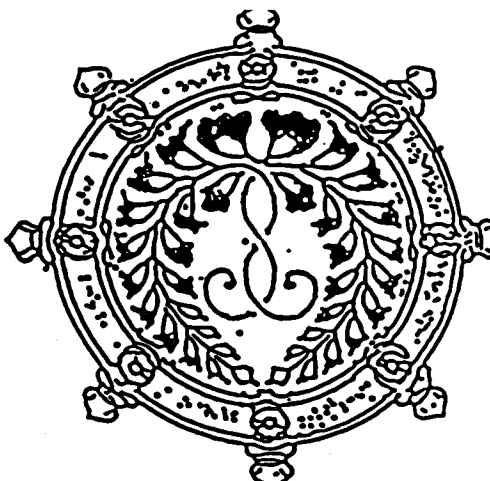
Jean Eracle was priester en geestelijk leider van de Zwitserse Jōdo-Shinshū gemeenschap, één van de pioniers van het Europese Shin-Boeddhisme en een tijd- en geestesgenoot van Shitoku, onze tempelpriester.

ROOSTER DER BIJEENKOMSTEN

- Za 03.12 10u30 **curcus Hymnes en Sutra's: 1/2 – Martine**
- Zo 04.12 10u30 **Jōdō-E - Bodhi-dag - Shoshinge - Drievoudige Toevlucht
o.l.v. Shitoku.**
- Di 06.12 19u30 Junirai
- Za 10.12 10u30 **curcus Hymnes en Sutra's - 2/2 – Martine**
- Di 13.12 19u30 Amida – kyō
- Di 20.12 19u30 Sambutsuge
- Di 27.12 **Joya-E – Afscheid van het jaar - Shoshinge.**
- Di 03.01 19u30 Junirai
- Di 10.01 19u30 Memoriaal Zuiken Saizo Inagaki – Amida-kyō
- Zo 15.01 10u30 **Hō-on-kō – Feest van dankbaarheid voor Shinran Shōnin
Shoshinge**
- Di 17.01 19u30 Sambutsuge
- Di 24.01 19u30 Juseige
- Di 31.01 19u30 Sambutsuge
- Di 07.02 19u30 Memoriaal Daniëlle Girardin – Junirai
- Za 11.02 13u30 Raad van Bestuur
15u00 Jaarlijkse Algemene Ledenvergadering.
- Zo 12.02 10u30 **Nehan – E – Gedachtenis van Boeddha Gautama's
Parinirvana - Shoshinge.**
- Di 14.02 19u30 Amida-kyō
- Di 21.02 19u30 Juseige
- Di 28.02 19u30 Junirai
- Di 07.03 19u30 Amida-kyō
- Za 11.03 10u30 **Cursus Tannishō – Martine 1/3**

WELKOM !

JIKOJI

Tempel van het Licht van Mededogen

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME v.z.w.

Pretoriastraat 68

2600 Antwerpen-Berchem

e-mail : info@jikoji.com

<http://www.jikoji.com>

Fons Martens, Voorzitter

Tel. : +32 (0)475 62 78 36

Fax. : (B) 070 70 12 00

Martine Strubbe, Redactie

Tel. : 03/711 15 81

E-mail: strubbe.martine@pandora.be

Verantwoordelijk uitgever : M. Strubbe, Kerkstraat 132, 9140 Temse.

Overname toegelaten mits bronvermelding en bewijsexemplaar.

Drukkerij Copymatic – 2600 Berchem.